

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy órára ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 66. szám.

Csütörtök, március 19.

Andrássy Gyula gróf a választójogról.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, március 18.

Az általános választói jogról szóló törvényjavaslat látszólagos késése bizonyos idegességet kelt a közvéleményben, nevezetesen pedig a munkásság sorában, a mely az általános választói jog révén a parlamentben való érvényesülésével hiszi boldogulását, gazdasági és társadalmi helyzetének javulását kivívni.

A törvény beterjesztésének az ideje a kormány korábbi nyilatkozatai szerint már itt volna, de mindezt az időpont kérdése meglehetősen homályban volt, mert a kormány tagjai határozott nyilatkozatot nem tettek, sőt a kormány egyes tagjainak a nyilatkozatai csak még a távolabbi időre jelezték a választói jogról szóló törvény beterjesztését.

A homályt azonban most eloszlatja Andrássy Gyula gróf belügyminiszternek tegnapi nyilatkozata, melyet egy hozzá közel álló budapesti lap munkatársának tett.

Andrássy Gyula gróf a miniszterelnöknek a függetlenségi pártban tett legutóbbi kijelentését magyarázta meg, a melyből eddig azt következtették, hogy a kormány a választói jogot csak ősszel szándékozik a parlament elé terjeszteni.

A belügyminiszter kijelentette, hogy a miniszterelnök nyilatkozatát helytelenül magyarázták; arról, hogy a kormány a javaslatot mikor terjeszti elő, egy szót sem mondott; a kormánynak szándéka tekintetben nem is változott meg. A miniszterelnök csak arra mutatott rá, hogy a képviselőházi tárgyalások olyan fordulatot

látszanak venni, amely a javaslat tárgyalását az őszre tolhatná ki.

Ebből a nyilatkozatból is kitűnik, hogy a kormány álláspontja nem változott meg, hogy a kormány továbbra is állítja azt, amit Andrássy is ismételtén megmondotta, hogy tudniillik a törvényjavaslat elkészítésében egy napot sem mulaszt, a munkálatok szakadatlanul folynak és a javaslat elkészülte után sem szándékozik egy napot is mulasztani.

Megmondotta a belügyminiszter azt is, hogy a munkálatok oly előrehaladt stádiumban vannak, hogy a javaslatot a tavasz folyamán előterjesztheti. Ma még inkább módjában áll, mint régebbi nyilatkozatai idejében megállapítani, hogy az ő részéről semmi okot sem lát arra, hogy a választójogi javaslat előterjesztése az őszre maradjon. A munkálatok oly előrehaladtak, hogy nem látja akadályát annak, hogy a javaslat, a kormány intenciójához képest, már rövid idő múlva előterjesztesse.

Andrássy szerint akadály csak egy merülhet fel s ez olyan, amely a kormány hatáskörén kívül áll: az tudniillik; ha az obstrukció oly mérveket ölt, amelyek a képviselőház munkálkodását lehetetlenné teszik. Mert annak aztán nincs értelme, hogy ily fontos javaslat egy evidensen munkaképtelen képviselőház elé terjesztesse és elintézésre való kilátás nélkül az izgatás és félremagyarázás prédájul oda dobassék. Ennek csak maga az ügy vallaná kárát. A belügyminiszter nyilatkozata mindenképpen világos. Azt látni belőle, hogy a választói reform már kész s csak a politikai pártokon és a parlamenti viszonyokon mulik, hogy az mielőbb megvalósuljon.

A temesi főispán beiktatása.

— Saját tudósítónktól. —

— március 19.

Mint Temesvárról jelentik, Hertelendy Ferencet, az új temesi főispánt, tegnap iktatták be fényes ünnepségek között Temesvármegye és Temesvár város főispáni székebe. Az ünnepségek már kedden este kezdődtek, amikor nagy fáklyámenetet és szerenádot rendeztek az új főispán tiszteletére, majd pedig diszeledés volt a színházban.

Az ünnepélyes beiktatási aktus tegnap folyt le, a melyre nagyszámu vendégsereg érkezett Temesvárra s a szomszédos törvényhatóságok küldöttségei, köztük Torontálmegye képviselőiben Botka Béla főispán, ifj. Daniél Pál, Demkó István, Főris József, Gyertyánffy László, Hertelendy Ferenc, Jankó Ágoston alispán, Jagodics Bogumil és Rónay Ernő.

A tegnapi ünnepségek délelőtt ünnepi istentisztelettel kezdődtek, a melyet Németh József püspök celebrált fényes aegédlettel.

A mise végeztével a jelen voltak délelőtt tíz órakor Temesvármegye közönségének beiktató közgyűlésére mentek. Ferenczy Sándor alispán nyitotta meg a vármegyei közgyűlést és osztatlan örömeinek adott kifejezést Hertelendy kinevezése felett. Lelkes éljenzéssel fogadták a bizottsági tagok az alispán beszédét. Ezután következett a főispáni eskütétel. Az eskü letétele után a vármegye négy főszolgabírája ősi hagyományos szokás szerint háromszor felemelte karosszékevel a főispánt, a kit percekig tartó ovációban részesítették.

Az éljenzés lecsillapulásával Hertelendy főispán beszédet mondott. A többi közt ezeket:

Az egyesült pártokból kialakult kormánynak bizalmi állásában nem lehet előttem más elv irányadó, a minthogy azelőtt sem volt más, mint hogy én minden igazán átértékelt és vallott hazafias politikai meggyőződést feltétlenül tiszteletben

A „TORONTÁL” tárcája.

E s e t e k.

A nizzai Carnevallo, Türr István és Nagybecskerek.
Írta: Menoxer Lipót.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

I.
Valamikor, mondjuk még 60 esztendő előtt is megcsodált ember volt az minálunk, ki már Pesten tul, mondjuk Bécsben járt, vagy a tengerig eljutott. Ha ilyen ember állította, hogy a tenger vize sós, szentül el is hitték, mert máskülönben sok ember azt vélte, hogy a tenger vize csak ottan lehet sós, a hol sok hering uszkal benne.

Ma azonban már tucat számra van városunkban olyan uri passzióból utazó, ki, hogy Európa meg Afrikával sokáig ne vesződjünk, Amerikát is megjárta. Azok, kik most ezrével meg százezrével járnak-kelnek, jönnek-mennek Amerika felé, azon jókedvű hangulatot, a melyből ezen sorok fakadnak, ne zavarják, — evvel mostan ne foglalkozunk.

Innen az Adriáig, a Ligur vagy Földközi tengerig könnyebben el lehet jutni, főleg reggel indulva a vasuttal, mint például ugyancsak vasuttal este a helybeli régi pályaháztól Budapest vagy Paucsováig.

Van ugyanis ezen pályaudvaron olyan sötétség, olyan petróleum bűz és olyan füst, hogy ebben nemcsak az ember utazási kedve, hanem ő maga is majdnem elvész, vagy legalább is eltéved. Hogy városunk és vármegyénk intéző és befolyásos egyénei, erre jogosított és köteles hatóságai, testületi szavukat: eddig amellel föl nem emelték, hogy a N. K. N. B. pályaudvar, ugy-

mint a Bégapartinál is meg van, villamosvilágítást nyerjen, az érthetetlen. No, de jelen soraink célja nem az, hogy akár a virágostertekkel és a Földközi tenger által körülövezte bájos Nizzánál a tenger vizét zavarják, vagy a mi szerencsére csak éjjel sötét pályaudvarunkat jobb világításba helyezték, mert evvel sem tenénk valami örvendtes dolgot, hiszen ezen Gare Central-unk nappal is elég sötétlen füst.

A „Torontál” folyó hónap 7-én megjelent számában „Nizzai farsang” című tárcá is igen élénken és érdekesen számol be a farsang utólján végbement zajos ünnepélyességéről.

Az, ki csak a Nizzában hétköznap lefolyó életet látta, tapasztalta is, annak élénkséggel és mozgalmasságával meg lehet elégedve, mondjuk avval betelve. Ezt vonatkoztatva a számtalan automobil által okozott zaj, por és benzindűzre. Hogy az a fiao di Carnevallo ünnepélyes alkalmával milyen zajos, de amellel zajosan látványos, az majdnem leírhatatlan.

Műizlés, historiai reminescenciák föllevenítése, aktuális politikai célzás és guny, hozzá a legviccesapongóbb, de távolról sem sértő, vagy bánó jókedv nyilvánul meg az ilyen farsangi fölvonuláskor, amely betetőzését nyári avval hogy nem a szükségesség koráit között közrekerülő dolog az, hanem egy gazdag országban, gazdagsággal, vagy bőséges keresettel rendelkező lakosság mulatsága, kedvtelése. Mindezen bámulatra keltő fölvonulást véghetetlen bájjal látja el azon pazar mennyiségű élő virág pompa, amely ilyenkor mindent, embert, kocsi, lovat, ablakokat, erkélyeket, palotaszertű házak egész bomlokzatát elárasztja.

De azért a kertekben még mindég maradt kifogyhatatlan mennyiségű dísznövény és virág, amellyel világszerre elátják azon vidékeket, ahol a nap ereje olyan virágpompát vagy egyáltalában nem, vagy jóval későbbre tud csak meg-

érlelni. Igaz, hogy e sorok írója ennek a pazar mulatságnak csak távolról megközelíti kóstolóját látta a fine di Carnevallo alkalmából Genova és Nerviben végbement Bataglia di Fiori-kinál. De számos leírás igazolja az említett virág pompázást, így különösen B. L. tárcáiró barátom is.

Ezen leírásban egy érdekös találkozás is fordul elő Türr István érdemes agg hazánkfiával, ki már majdnem 2 évtized óta lakik Nizzában.

Bizony szép dolog ez és eszembe juttatja azt, amit nagy Sándor Macedon király mondott Diogenesnek: Ha nem szeretett magyar hazánkban lakni, akkor Nizzában szeretnék lakni, „de csak télen”, mint egy másik barátom és tagtársam mondotta egy képviselőtestületi gyűlésen.

Minden félreértés okából azonban én nem hallgathatom el, hogy nagy Sándor király személyes barátságával nem rendelkezem.

Mac-doniával, a gyengébbek kedvéért meg kell mondanom, a jelenkorival, csak akkor és addig tartottam fenn barátágos összeköttetést, a meddig egy igen kedves barátom időlegesen talán 10 évig ott lakott és nekem minden évben egy kiló legfinomabb török dohányt prezentelt, amelyet dohányzó barátaim, mint soha el nem felejthető élvezetet elpálpáltak. Ők a dohányt már elfelejtették, hogyis ne, hiszen füstbe ment, engem is el fogtak felejteni, hiszen én is füstbe fogok menni, talán vannak olyanok is, kik már az életben fumigálnak. A fumigáltatásról egy kitűnő kis „eset”-kével fogok megemlékezni. Ám de én ezen jó barátomat nem fogom elfelejteni soha. Még kevésbé azon jó barátomat, dr. Fialla Lajos hazánkfiát, ki már 50 éván tul telepedett meg Bukarestben, hol elismerésre, közbecsülésre, közseregettre és sokféle kitüntetésre tett szert mint orvos, ember és hűséges román állampolgár. E mellett megmaradt szülőföldjét lángoló szerető magyar embernek.

Müncheni „Salvator-sör”

Ezenkívül a „Szent István-sör” is állandóan csapon van.

kapható egész március hónapban át.

Minden nap friss csapolás.

MARCOIN JENŐ kaszinó vendéglős.

tartok. De ugyancsak mindenkitől el is várom, hogy kizérva a csel fogást és gáncsvetést meg nem engedett fegyverrel, kiki csak saját lelkét és hitartását vigye bele a versenybe. Ezek meggyenk közéletének kormányzásában irányelveim. (Élénk helyeslés) Ezekhez ragaszkodva csak azt akarom, hogy az elhangzott férfi szónak őszinteségét tettel is beválthassam. Lesz e erre időm és alkalom állásomban, azt nem tudhatom, de azt igenis tudom, hogy míg e helyen leszek, addig minden kihasználható erőm és képességem a közügyé leend.

A beszédet lelkes éljenzéssel és tapsal fogadták.

A főispán beszéde után dr. Telbisz Imre kir. közjegyző a megyebizottsági tagok nevében mondott nagy tetszéssel fogadott szép üdvözlő-beszédet, amelynek végével a jelen voltak átvonultak a városbázára, hogy résztvegyenek Temesvár szab. kir. város installációs közgyűlésén. Kénel József városi főjegyző olvasta fel az eskü-mitát, mire a főispántól kiválta az esküt. Telbisz Károly udv. tarácsos polgármester üdvözlő beszédére Hertelendy főispán nagy tetszéssel fogadott beszéddel válaszolt.

Kun Gyula prelátos beszélt még a bizottsági tagok nevében, mire a közgyűlés véget ért. Ezután küldöttségeket fogadott a főispán a vármegyeházán. Az installáció után 2 órakor 500 terítéki díszbéd volt a Vigadóban, melyen számos felkészítőt hangzott el. Élénk feltűnést keltett Jankó Agoston alispán felkészítője is az alispán nagy szónoki lendülettel előadott érdeker, szép beszédében éltette Temesvár város közönségét és annak polgármesterét.

Balázi József főgimn. igazgató ünneplése.

Nagybecskerek, március 19.

Hosszu évek tradíciója hozza magával, hogy a nagybecskereki főgimnázium legjobban sikerült ünnepe az igazgató névünnepe legyen. A diákság örömmel készült erre a napra, hiszen arról van szó, hogy szeretett igazgatójuknak szerezzenek vele örömet s a nagy közönség szívesen veszi ki részét az ünneplésből, mert Balázi Józsefben nemcsak a kötelességtudó főgimnáziumi igazgatót becsüli, de mint a városnak közéletének örömdő polgárát szívesen halmozza el rokonszenve külső jeleivel is.

Az igazgató nevenapja alkalmából tegnap délután rendeztek sikerült hangversenyt a főgimnázium tornacsarnokában. A tágas csarnok már a délutáni órákban egész megtelt előkelő közönséggel, melynek sorában ott voltak: Zsiross Lajos kúriai bíró, törvényszéki elnök, Tóth István kir. tan., pénzügyigazgató, Magyar Pál pápai kamarás, dr. Várady Imre orsz. képviselő, Holcz Ferenc esperes-plébános, Knyaskó Lajos felsőkeres. isk. igazgató, Filkovich Boldizsár és Szilágyi Albert tb. főjegyzők, Tana Samu h. pénzügyigazgató, Slavikovsky Szaniszló cs. és kir. százados, Grósz Géza takarékp. igazgató, Engel és Wittwer hiteltörök, Ládny Kálmán pénzügyi titkár, Hauszler Máttyás v. főzámvevő, Lengyel és Marczy segédlelkészek, a tanári kar teljes számban és nagyszámu elegáns hölgyközönség.

A változatos műsor a következő számokat tünteti fel:

1. „Üdvözlő dal.” Előadja a főgimnáziumi ének- és zenekar.
2. Doppier F.: „Ilka nyitány.” Zongorán négy kézzel előadják Kiss Gyula VI. o. t. és Sárly Aladár VII. o. t.
3. Erkel F.: „Gara nagy jelenése” a Hunyadi László című dalműből. Előadja Ujházy Lajos VII. o. t., zongorán kíséri Kiss Gyula VI. o. t.
4. „Ünnepi beszéd.” Tartja Scherer János VIII. o. t.
5. a) Beriot: „A-mol hangversenyének II. tételé.”
- b) Hubay: „Pusztai hangok.” Hegedűszóló, játssza Kopriva Ferenc VII. o. t., zongorán kíséri Sárly Aladár VII. o. t.
6. „Feleség kerestetik.” Monolog dr. Vrabély Armándtól. Előadja Lasztovica Sándor VII. o. t.
7. Sztójánovics: Valse és Finale. „A csoda-

szarvas regéje” című oratoriumból. Előadja a főgimnáziumi ének- és zenekar.

A közönség a műsor minden egyes számát zajos tapsal honorálta.

A műsor berekesztése előtt Balázi József igazgató lendületes szavakban mondott köszönetet az ovációért, szorgalomra buzdíva az ifjújázót s arra kérve a tanulókat, hogy az irányában kifejezett szeretetet ne csak szavakban, de tettekben is nyilvánítsák, különösen azáltal, hogy vallásos-erkölcsös magaviseletet tanúsítsanak s kötelességüket buzgón teljesítik. Végül köszönetet mond Ripka Imre zenetanárnak a hangverseny sikerült rendezéseért, a közönségnek pedig szíves érdeklődéséért.

A hallgatóság lelkesen megéljenste az igazgató szívhez szóló szavait.

Ma délelőtt az igazgató tiszteletére a kegyesrendi társasházban ebéd volt, melyen részt vettek:

Botka Béla főispán, Zsiross Lajos törvényszéki elnök, Magyar Pál pápai kamarás, Tóth István pénzügyigazgató, dr. Várady Imre országgyűlési képviselő, dr. Vártesy Gyula kir. tanfelügyelő, dr. Perics Zoltán polgármester, Holcz Ferenc esperes-plébános, Grósz György, Waguér Nándor és Hegedűs Dávid plébánosok, Mencez Lipót nyug. pénztáros, Bielek Antal tb. megyei főjegyző, dr. Brájer Lajos szerkesztő, Reitter Oszkár rendőrkapitány, Puts Frigyes nyug. őrnagy, dr. Brattschneider ügyvéd, Engel Ferenc és Wittwer Miklós hiteltörök, Farkas Ignác, Streitman Antal, Bárány Béla, Csintalan Pál, Burget József, Pócsa Géza, Lendvay Márton, dr. Fialowski Béla, Ripka Imre tanárok.

Az első felkészítőt Farkas Ignác tanár mondta, lendületes, költői szárnyalású beszédében éltette Balázi igazgatót.

Szép beszédjét e szavakal végezte: Hogy magasztos hivatásának szeretett direktorunk híven megfelelhessen, — én tiszta szívemből kívánom, hogy élete legyen egy erős tölgysz, melynek törzse a hit, lombja a remény és virága a szeretet, melynek zöldelő lombjai között a boldogság ezarfae szárnyasai fészkeljenek. S ha elérte a kitűzött végcél, mely e sitalom völgyéből egy jobb, egy boldogabb hazába vezet, nyujtsa át a Mindenható a megérdemelt babékoszorút. Éljen!

Balázi rövid szavakban megköszöni a megtisztelő szavakat s a megjelent vendégekre emeli poharát. A vendégek nevében Mencez Lipót éltette az ünneplést, mint a gyermekek jötevőjét. Bielek Antal állandó derűtlenségben tartotta hallgatóit egy rendkívül szellemes felkészítőjével, melynek a végén a gyermekek egy másik jötevőjét, Mencez Lipót éltette. Az ebéd a kérd délutáni órákig tartott.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 8 órától kezdve 1/2-ig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 10 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 6-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünneppalapon d. u. 2 órától este 10 óráig.

Március 20. Tudóvészellenes egyesület közgyűlése.

Április 2. 3. Gyermekeknep.

Április 11. Jótékony négyelet közgyűlése.

Április 13. Közig. bizottsági ülés.

— Személyi hír. Botka Béla főispán és Jankó Agoston alispán ma reggel Temesvárról, az ottani főispáni installációról visszaérkeztek Nagybecskerekre.

— Kitüntetett hírlapíró. Egyik legrokonszenvesebb kollégánkat, a vidéki hírlapirodalom egyik legvirálóbba tagját: Lenkey Lajost, a „Pécsi Napló” főszerkesztőjét, a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének alelnökét, mint a hivatalos lap mai száma közli, a király a Ferenc József rend lovagkeresztjével tüntette ki. Lenkey Lajos közel harmincéves hírlapírói működésével szülővárosa, Pécs közönségének osztatlan szeretetét és tiszteletét vívta ki és kiváló képességei a hírlapírás legjobbjai közé sorozták őt. A mult évi pécsi kiállítás rendezése körül kifejtett tevékenységének elismerése a mostani királyi kitüntetés, amelylyel hírlapírói érdemeit ismerték el.

— A Petőfi-ház gyűjtőivei. A Petőfi-ház és ereklyemúzeum nagybecskereki hölgybizottságának volt elnöksége közli, hogy miután a bizottság már feloszlott és semmiféle funkciót nem végez, a netán még kinn levő adományokat és gyűjtő-íveket nem fogadja el, hanem kéri, hogy azokat egyenesen a Petőfi-társaság elnökségéhez (Budapest) küldjék.

— A katonai elszállásolások díja. Az általános drágaság, mely mindenre kihat, most a cs. és kir. közös hadügyminiszteriumot és a m. kir. honvédelmi miniszteriumot is arra indította, hogy a legénységnek átvonulás alkalmával a szállásadók által kiszolgáltatandó étkezéseiért a katonai javadalmazásból fizetendő térítési összeget az 1879 évi XXVI. t.-c. 51. §-a alapján újból megállapítsa; és pedig a következőképen állapította meg: a dunáninneni részekben 54, a dunántúli részekben 55, a tiszáninneni részekben 52, a tiszántúli részekben 53, a hová Torontálvármegye is tartozik, a királyhágóntúli részben 50. Horvát-Szlavonországban 54 fillérben, továbbá Budapest székesfővárosban 66, Piumében 60, Kassán 68, Kolozsvárott 58, Nagyszébenben 57, Pozsonyban 75, Temesvárott 59, Zágrábban 55 fillérben.

— Március 15. Kisoroszló irjalkapunknak: A kisoroszi gazdakör, a 48-as párt és az állami iskolai tanestűlete nagy fényvel ünneplte meg a 48-as események 60 éves évfordulóját. Már kora reggel mozsárdörgés hirdette, hogy március 15-ike nagy ünnepe a közönségnek, amelyben a közönség apraja-nagyja nemzeti különbség nélkül kívánt részt venni. Zeneszóval, nemzeti lohogókkal vonult fel a német, oláh és magyar lakosság a templom előtt szépen feldiszipitott térra, hol az ünneplés megtartott. De mielőtt az ünneplés kezdetét vette volna, mintegy 20 kocsi és ugyanannyi lovas nemzetiszínű szalaggal feldiszipitve fogadta a lakosság a falu határában Várnay Imrét, a kerület orsz. képviselőjét, ki me jelenésével is nagyban hozzájárult az ünneplés fényének emeléséhez. A falu határában Reck Ottó áll. iskolai igazgató fogadta szép beszéd kíséretében, mire Várnay képviselő meghatottan köszönte meg a szép fogadtatást. Azután hosszú kocsi sor kíséretében lovasbanderium mellett vonult be a templom előtti térra, hol Firnaisz VI. oszt. tanuló szép és hazafias beszédecské kíséretében a kisoroszi honleányok nevében egy gyönyörű csokrot adottát, melyet szeretett képviselőnk érzékenydivé köszönt meg. Azután kezdődött tulajdonképpen az ünneplés. Az ünneplést a gazdaköri dalárda a Himnusz-szal nyitotta meg, Szuk József áll. tanító, karnagy vezetése mellett a szatim következtek a szavalatok, melyet paraszt legények és leányok szavaltak el hazafias érzelmekkel s közben hazafias énekek lettek előkelve a dalárda által. A szavalók közül, kik mindannyian igen jól szavaltak, különösen kiemelendők Lennér Etel és Szekeres Emerenc, kik magyar ruhába öltözve szavaltak s emelték az ünneplés szépségét. Az ünneplés beszédet Holzinger Mihály állami tanító mondotta, ki hazafias lelkesedéssel vázolta a nap eseményeit, melylyel nagy hatást ért el. Közbe-közbe a dalárda 2—4 hangra énekel felváltva az iskolásgyermekekkel. Máltán érdemel teljes elismerést Szuk József állami tanító, karnagy, ki fáradságot nem kímélve, eszencegyuralan anyagból, rövid néhány hónap alatt oly kitűnő énekkart szervezett és vezet. A legnagyobb elismerést Gerő Károly gazdaköri elnök érdemli, ki igazán fáradságot nem kímélve, oly odaadó lelkesedéssel törekedett arra, hogy az ünneplés minél fényesebben sikerüljön s még az anyagi áldozatoktól sem riadt vissza, csakhogy annál díszesebb és fényesebb legyen az ünneplés. Csak ily lelkesedéstől áthatott buzdó és szorgalmas férfiú érheti azt el, hogy a lakosság által annyira tisztelve és szeretve van. A hazafias ünneplés tanubizonyosága annak, hogy Kisoroszló népében él a hazaszeretet tüze s csak azt élezzteni kell, hogy az föl is lobbanjon.

— József napja. A márciusi József napja még ma is a legnevezetesebb névnapok egyike. József napját ugyanis a tavasz határkövének tekintik s a gazdasági életben innen számlálják a tavaszt. Valamikor napokig tartó dinom-danommal ünneplették a Józsefek házainál ezt a napot, ma már azonban az egyre súlyosbodo gazdasági viszonyok beleszólaak az ilyen ünneplésekre s igen rövidre szabják a József napi mulatozásokat. Mindazonáltal József napja még ma is hangos, tartozván József a legnépszerűbb és leggyakoribb nevek közé, úgy hogy talán minden második háznál akad József. Így parszé Nagybecskereken is sok a József, aki ma ünneplés nevenapját s a mai Józsefünk házai is hangosak és vidámak voltak ma. A nagybecskereki Józsefek közül ma ünneplték neveknapjukat Balázi József fő-

MIT IGYUNK?

Igyünk mohai Igyünk mohai Igyünk mohai Igyünk mohai

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

A mohai Agnes-forrás, mint természetes szénsavdus ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyvíz; dus szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szere a legkülönbébb gyomor-, légső- és húgyúti betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségekől is védekezik a forrás ismertető fűzetében olvasható. Háztartások számára másféltéresenl valamint nagyobb nagyobbu üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített fűzete ingyen kapható. A forráskezeléség. — Kapható minden fűszetüzletben és elsőrangú vendéglőben.

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légsőhurutól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk. (297/a—151)
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Kedvelt borvíz!

gimnáziumi főgimnáziumi igazgató dr. W. Z. a ch. nyug. és még nál egy tisztelegő testvérségnek a orsz. f. kat, ho vonáiba helyemg ügyi m kivonta intőzetre lehet, u gyar me tásával országba figyelme a tenyész legszigor ritka ha termébe ker kité ad egy urak va (a mulá néven az orvos kell me zök szor erre ad bálozó, ismerne remek ja hangvers Nyud j. melyből pénteken 3 060 070 29 388 helyeken Dognács Mehaloró Nemetbo bogsan, Ujbessen A vasárnap tartja v. dás! Ne csak az és hol van Tarc s héten sz hogy ha Tarc sul megrövd szik nem Fische — ugy meg törvény s értülés ez eljár jelentik bűnös si felbonts véihord ták. Te ezeltt rozoga t lán máig nyagsága a talált színere reate. A veleket s szól, eid az esztér intette A közkedve kabaret-t ma kezd daban. sorában nak és helybeli M 305-1.1

gimnáziumi igazgató, Haczer és Burget főgimnáziumi tanárok, Franz J. L. tak. pénztári igazgató, Szalay József ev. ref. lelkész, dr. Weiterschan József városi főorvos, Zachariás nyug. városi tanácsnok, Várady nyug. fogházigazgató, Krumenacker József és még számosan, akiknek vendégszerető házában egymásnak adták a kilincset a jóbarátok és tisztelgők, hogy szerencsekívánásaikat kifejezzék.

A selyemtenyésztők figyelmébe. Horvát testvéreink ismét megmutatták, hogy nem szorulnak a magyarra. A szegvárdi selyemtenyésztési orsz. felügyelőség ugyanis értesítette a hatóságokat, hogy működése Horvátországban és Szlavóniában megszűnt, mert a horvát kormány a selyemgubók értékesítését a m. kir. földművelésügyi miniszterium kiküldöttjének halászlóról kivonta és annak beváltását két horvát pénzintézetre bízta. Ennek pedig az a következménye lehet, hogy a Horvátországgal szomszédos magyar megyék tenyésztői a magyar állam támogatásával termelt gubóikat beváltásra Horvátországba csempészik át. Az orsz. felügyelőség figyelmeztet, hogy ezen eljárás tilos és óva inti a tenyésztőket az ilyen eljárásról, mert különben legszigorúbban lesznek megbüntetve.

Hangverseny és táncestély. Érdekes és ritka hangverseny lesz e hó 21-én a Lloyd dísztermében. Ritter József, az itteni cigányzene-ker kifizető és kedvelt csellótája (vulgo: kisbőgőse) ad egy hangversenyt, amelynek rendezését fiatal urak vállalták magukra. Celesztin papa (a mulató fiatalok és szalmaözegek csak e néven ismerik a kisbőgőt) mostarabban beteg és az orvos tanácsára déli, melegebb éghajlat alá kell mennie. Hogy ez megtörténhessen, a rendezők számítanak a nagyközönség pártfogására. Szerre annál inkább számíthatnak, mert nincs bálozó, mulató asszony, lány és férfi, aki ne ismerné Celesztin papát, aki ne mulatott volna remek játéka mellett és ne élvezte volna azt. A hangverseny után tánc lesz.

Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyűlése most küldte szét évi jelentését, melyből kitérnek, hogy az egyesületnek 182 főközpontára és 55.443 rendes fizető tagja, továbbá 3.060.070 korona vagyona van. A múlt évi bevétel 29.388 korona volt. A Délvidéken a következő helyeken van főköze az egyesület: Anina, Cárkova, Dognácska, Gavosdia, Karánszabes, Luzos, Mahala, Mehalarónc, Nadrág, Nagybecskerek, Nándorhegy, Némethogán, Oravica, Osova, Resica, Románbogsán, Ruszica, Stájerlak, Szászabánya, Titel, Ujbessenyő, Ujmoldova, Versec Wolfsberg.

A nagybecskereki főköze folyó hó 22-én, vasárnap délután 2 órakor a Pest-szállóházban tartja évi rendes közgyűlését.

Kaszárnyavirág. — *Káplár:* Hallod te bundás! Ne csinálj olyan buta ábrázatot. Igazán, neked is csak azért van arcod, hogy az ember tudja, hol van elül és hol van hátul.

Verekedő halászok. Gyukity Jovica és Tarcsul Aca nagybecskereki halászok a múlt héten szép egyetértésben a Dunára rándultak ki, hogy halat vásároljanak. Palánka táján azonban Tarcsul a kompanistáját vásárlás közben valahogy megrövidítette. Erre Gyukity Jovica, aki ugyánzik nem barátja a német elvnek, hogy „kleine Fische — gute Fische”, Tarcsul Acat evezőlapáttal úgy megverte, hogy az dr. Fialowsky Béla törvényszéki orvos látellete szerint súlyos testi sérülést szenvedett. Gyukity ellen megindították az eljárást.

Bűnös levéshordó. Németisztentmihályról jelentik a következő érdekes esetet: E napokban bűnös sikkasztás nyomára jöttek. Ezekre menő felbontatlan leveleket találtak eldugva a volt levéshordó apjának házában, melyet most elbontottak. Tember István a bűnös neve, ki évekkal ezelőtt a postát hordta ki. Ebelyét azonban a rozoga padló alá rejtette. E bűncs lekményt talán máig tűné, ha tavaly valamelyes nagyobb hányagsága miatt el nem bocsátották volna. Midőn a talált levelek híre elterjedt, a lakosság a helyszínére sietett és mindenki a maga levelét kereste. A nagy tolongásban százával vitték a leveleket s miután meggyőződtek, hogy nem nekik szólnak, eldobták. A csendőrség időközben értesült az esetről és azon fáradozott, hogy a levelek érintetlenül maradjanak.

A budapesti kedélyes kabaret. A Budapesti közkedveltségnek örvendő Fritz László-féle kabaret-társulat ma érkezett Nagybecskerekre és ma kezd vendégszereplését a „Korona”-szállóházban. A legjobb hírnevű, kifizető társulat műsorában szenzációs, elsőrendű számok foglaltatnak és bizonyos, hogy kifizető előadásával a helybeli közönség tetszését ki fogja érdemelni.

— **Elveszett gyűrű.** A Merczy-utcától az Arad-utca felé folyó hó 14-én elveszett egy azzur-foglaltu egykővű gyémántgyűrű 120 kor. értékben. A megtaláló kéri az azt illő jutalom ellenében a rendőrségnél leadni.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— **A képviselőház ülése.** —

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) A házszabályrevízió ellen folyó obstrukciót ma veszteség érte. Két zárószónok, Farkasházy és Bozóky ugyanis, véletlenül-e vagy szándékkal, nem tudni, ma nem jött el a képviselőházba s mikor a sor rájuk került, nem voltak ott, aminek folytán elvesztették a záróbeszédhez való jogukat. Ezzel az obstrukció két szónokot veszített s a vita legalább is egy nappal megrövidült.

A mai ülésen Justh Gyula elnökölés után megnyitotta az ülést, nyomban rátértek a házszabályrevízió vitájának folytatására.

Elsőnek ma Mezőfi Vilmos újjászervezett szocialista mondotta el záróbeszédét. Főszóvalásában Andrásy beszéddel polemizált. Egyebekben kérte, hogy Nagy Emil indítványának elvetésével az ő ellenindítványát fogadják el.

Utána Pilis István disszidens beszélt és szintén Andrásyval polemizált. Beszédében azt fejtette, hogy előbb meg kell csinálni a választójogot s azután jöhet csak a házszabályrevízió. Kéri határozati javaslatának elfogadását.

Következett volna Farkasházy Zsigmond záróbeszéde.

Miután nincs jelen, az elnök kijelenti, hogy a zárószó jogától elesett.

Hasonlóképpen járt Bozóky Árpád is, aki most következett volna.

Ezután Polit Mihály Nagyikinda képviselője került sorra s hosszan okolja ellenindítványát. Közben a népközlő törvényről beszél.

Elnök figyelmezteti, hogy maradjon a tárgynál.

Polit tovább beszél s most a horvát választásokkal foglalkozik.

Elnök megint figyelmezteti, hogy maradjon a tárgynál, mert különben megvonja tőle a szót.

Polit Mihály a Ház engedelmet kéri, hogy a tárgytól eltérhessen s miután a Ház az engedelmet megadja, hosszan beszél tovább mindenteléről. Beszédét azal végzi, hogy ha nem lesz béke a horvátokkal és a nemzetiségiekkel, katasztrófa elé jut a nemzet.

Végül Pető Sándor okolta meg a maga határozati javaslatát.

Az ülés végén Nagy György indítványozta, hogy a képviselőház holnap Kossuth Lajos halálának évfordulóján helyezzen koszorút Kossuth Lajos sírjára.

Az elnökség ehhez hozzájárul s Vértán Endre jegyzőt bízzák meg a koszoru letételével.

Ezzel az ülés véget ért.

A király állapota.

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A király állapota ma reggel, jól töltött éjszaka után teljesen kielégítő volt. A rendes időben kelt, étvágya jó s egész délelőtt állami ügyekkel foglalkozott.

A német császár Dalmáciában.

Budapest, március 19. (A „Torontál” ered. távirata.) Záróból sürgönyzik: Ide-

érkezett hivatalos jelentés szerint Vilmos német császár tervbe vett Adriai utazása alkalmával Dalmácia főbb városait meglátogatja. A császár dalmáciai tartózkodása idejére a király képviseletében egyik főherceg fogadja a császárt Dalmáciában.

A bankbizottság.

Budapest, március 19. (A „Torontál” ered. távirata.) A képviselőház által az önálló bank ügyében kiküldött bizottság ma délután 5 órakor Batthyány Tivadar gróf elnöklésével ülést tart. Ma délelőtt Batthyány gróf fölkereste a miniszterelnököt, akivel a délutáni tárgyalásról tanácskozott.

A horvát ügy.

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Zágrából sürgönyzik, a horvát országgyűlés elnapolása okozta izgalom már lecsillapodott s a delegátus képviselők most áteszik működésüket Budapestre. A horvát-szerb koalíció tegnap értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a képviselők ma Budapestre utazzanak, úgy hogy szombaton már részt vehessenek a képviselőház ülésén.

Rauch Pál báró horvát bán ma délután szintén Budapestre érkezik s itt tanácskozni fog Wekerle Sándor miniszterelnökkel a horvát helyzet dolgában.

Nyári szünet a katonai legénységnek.

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint a hadsereg rendeleti közlönye közli, a király utasította az összes szárazföldi csapatok parancsnokságait, hogy a nyári gyakorlatoknál a legénységnek az aratási munkálatok idejére három heti szabadságot adjanak.

A belga király halálhíre.

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Párisból sürgönyzik, ott tegnap este az a hír terjedt el, hogy Lipót belga király meghalt. Ezt ma Brüsszelből megcáfolják s kijelentik, hogy a királynak semmi baja sincs.

Összeütközés a pályaudvaron.

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, az államvasut pályaudvarában a keleti expressz vonat megérkezésekor belefutott egy tüzérszemélyvonatba. A személyvonat összes kocsijai megrongálódtak s az expressz vonat fűtője súlyosan megbesült. Az utasoknak nem lett semmi bajuk.

Határidő-gizlet.

Budapest, március 18. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	23 48 — —
Buza (májusra 1908.)	23 38 — —
Buza (októberre 1908.)	19 66 — —
Rozs (áprilisra 1908.)	21 34 — —
Rozs (októberre 1908.)	17 28 — —
Zab (áprilisra 1908.)	15 48 — —
Tengeri (májusra 1908.)	13 44 — —

Várados állapotban

lévő anyáknak nincs jobb barátjuk, mint a SCOTT-féle Emulsió. Testi gyengeség és bágyadság ha kinozza őket, úgy a SCOTT-féle Emulsió épp oly csodálatos, mint kielégítő hatással van.

Új erőt és új életkedvet

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védelmét — a halászt — kérjük ügyelembe venni.

kölcsönöz a SCOTT, mintha varázsszáll lenne. De még több örömet okoz a szülőknek, ha a csecsemő megszületik, mert egészséges színében és erős formában a szülők különösen gyönyörködnek. Ez onnan van, mert az anya által bevett SCOTT-féle Emulsió a gyermeket is táplálta s erősítette, szóval mindkettőre a legkellemebb hatást gyakorolta.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 lér.

Kapható minden gyógyszertárban.

MA 1908. évi március hó 19-én és a következő napokon a KORONA SZALLÓDÁBAN a budapesti Kedélyes Kabaret vendégszereplése.

Belépő díj 1 korona.

Szenzációs műsor.

Csak elsőrendű számok.

Kezdeté fél 9 órakor.

Nagybecsü pártfogásukat és támogatásukat kérve, vagyok hazafias tisztelettel

FRITZ LÁSZLÓ, igazgató.

Bővebbet a napi falragaszok.

Nyilttér.

(E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Robitschi étvágyat gerjeszt,
Tempel- elősegíti az emésztést és
forrás szabályozza az anyagcserét.

Magyarországi főraktár:
Hoffmann József,
 Budapest, V., Bathory-utca 8.

218-43

LENHARDT ANTAL

első torontái hangszerkészítő és húrfonó raktára
NAGYBECSKEREK,

Hunyadi-(fő)-utca. ————— Korona szállóval szemben.

T. c.

Van szerencsém b. tudomására hozni, hogy az „első torontái hangszer-üzletem és műhelyem“ f. évi március hó 3 án Nagyikindáról Nagybecskerekre, Hunyadi-(fő)-utca, a „Korona“-szállóval szemben helyeztem át. Üzletem és műhelyemet lényegesen nagyítottam, hol mindennemű és minőségű hegedűk, bőgők, tamburák, trombiták, dobok, klarinétok, fuvalák, citerák, gitárok, gramofonok, nagy zene-automaták, harmonikák, ocarinák, költartatók, iskolák, tokok, ugymint a legfinomabb bel- és külföldi bél-, selyem- és acélhúrok és az összes hangszereknek mindenkellékei és alkatrészei folyton nagy választékban vannak.

Javítások mindennemű hangszereken szakszerűen és jutányosan eszközöltetnek.

Tamaszkodva a 20 év alatt tapasztalt szaktudományaimra, melyeket Stowasser J. csász. és kir. udvari hangszergyárban Budapesten, továbbá Szegeden, Bécsben és több városban Németországban, ugymint a 7 évi nagyikindai önállóságom alatt szereztem, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönségnek e szakmában minden tekintetben megfelelni fogok.

Abban a reményben, hogy Nagybecskerek és környéke n. é. közönsége is az egész délmagyarországi vevőközönségemhez csatlakozni fog, kérem szives bizalmát

Lenhardt Antal, hangszerkészítő.

(276-53)

**LÓHERE-, LUCERNA-, KENDER-, BÜKKÖNY-, RÉPA-,
 STB. MAGVAK, — — — RÉZGÁLIC, RAFFIA**

ÉS EGYÉB A GAZDASÁGBAN HASZNÁ-
 LATOS CIKKEK BESZEREZHETŐK A

DÉLMAGYARORSZÁGI MEZŐGAZDÁK

SZÖVETKEZETÉNÉL

TEMESVAR, LOSONGZY-TÉR 8.

293-3.2

333/1908. eln. sz. A pancsovai kir. törvszék elnökétől.

Pályázat díjnoki állásra.

Az antalfalvai kir. járásbírósnál ideiglenes minőségben betöltendő és egyelőre 1 korona 60 fill.apidíjjal javadalmazotti díjnoki állásra pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy sajátkezűleg irt, végzett tanulmányaikat, személyi viszonyait, eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismeretüket és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványukat hozzám legkésőbb folyó évi március hó 30-ik napjáig benyújtásák, mert a kellően fel nem szerelt, vagy elkéssetten érkezett folyamodványokat tekintelbe venni nem fogom.

Pancsova, 1908. évi március hó 14.

Stocker Antal,
 kir. törvényszéki elnök.

304-1.1

1075/1908. sz.

301-3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye csenei járásához tartozó Csene községben rendszeresített községi szülésznői állásra pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szülésznői oklevéllel és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket alulírott főszolgabíróhoz 1908. évi április hó 5-ig nyújtsák be.

Javadalmazás: 1. A községi pénztárból utólagos havi részletekben fizetendő 300 kor. évi fizetés. 2. Minden szülésnél közreműködésért 2 korona, melyért a gyermekágyast 8 napig gondozni tartozik.

Hatóságilag igazolt szegények gondozását, illetve szülésnél közreműködéséért díjat nem számíthat fel.

Csene, 1908. évi március hó 17.

Sztojánovics,
 tb. főszolgabíró.

831/1907. sz.

308-3.2

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott községi előljáróság részéről ezennel közhirre lesz téve, hogy a partosi közbirtokosság által tervbe vett és építendő **tenyészbikaistálló és járványkórházra** nézve ez évi április hó 1-én d. e. 9 órakor a község ház nagytermében nyilvános szóbeli árlejtést tart.

Kikiáltási ár 1851 kor. 17 fill. Árlejtető építési vállalkozók kötelesek az árlejtés megkezdése előtt 10% bántpénzt, vagy megfelelő értékpapirt a községi előljáróság kezei közé letenni.

A törvényhatóságilag jóváhagyott költségelirányzat, terv és az árlejtési feltételek fenti hatánapig a községi irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Partos, 1908. évi március hó 10.

Hajnal Manó, jegyző. Petru Gruesku, bíró.

Szöllőkaró.

Mindennemű épületfa, lécs és deszka. Szerszám-, bognár-, mű- és tűzifa. Szén és kovácszsén.

(256-12.6)

Kapható:

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek,

Korona-utca, Gizellapart és Aradáci-utcai raktáraiban.

281/1907. szám.

302-3.1

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott községi előljáróság a községi képviselőtestület 1907. évi március hó 2-án 5. sz. a. kelt s a tek. törvényhatóság által 1220. kgy. 13712/1907. sz. jóváhagyott határozata alapján a partosi

község ház melléképületeinek

kiépítésére vonatkozólag f. évi április hó 1-én d. e. 10 órakor a község ház nagytermében árlejtést tart.

Kikiáltási ár 3864 kor. 32 fill. Építési vállalkozók az árlejtés megkezdése előtt 10% bántpénzt, vagy megfelelő értékpapirt kötelesek a községi bíró kezei közé letenni. A tervezet, előmérleti kimutatás és árlejtési feltételek a községi irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Partos, 1908. évi március hó 10.

Hajnal Manó, jegyző. Petru Gruesku, bíró.

Kämpfner Dániel
 mechanikus NAGYBECSKEREK,

József-Főherceg-utca 5., a nagyhidnál.

Elvállalok házcsengetyűk és házitelefonsok berendezését.

Kerékpárok, irógépek, varrógépek, gramofonok, kötőgépek javítását

és mindennemű a szakmába vevő munkákat szavatolás mellett pontosan elvégzek.

Házcsengetyűk tartását évi általány ellenében eszközölöm.

225-13.6

ELSŐ NAGYBECSKEREKI SZAPPANGYÁR

Alapítva 1880. Gyárt mindennemű mosó-, házi- és pipere-szappanokat, fagyva, templom és viasz- gyertyákat, legolcsóbb napi árak mellett. Mintázott ajánlatok ingyen.

Telefon 170.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.